

DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja 1., 10. in 20. dne vsaciga mesca na celi poli, in velja po pošti za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., v tiskarnici sprejemana na leto 2 gld. 60 kr. in na pol leta 1 gld. 30 kr., ako uni dnevi zadencjo v nedeljo ali praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XV.

V Ljubljani 10. rožnika 1862.

List 17.

Binkoštna.

Pridi sveti Duh,
Iz neba visocin!
Pridi, reši svet
Mamljivih uma tmin!
Izhajaš od Očeta se
In Sina vekov veke vse.
Pridi sveti Duh!
Danu vernik kliče te!
Pridi sveti, pridi sveti
Duh! vernik kliče te!

Pridi sveti Duh,
Ljubezni Božje dar!
Merzloserčnikom
Prižgi ljubezni žar;
De svetne misli in želje
Ljubezni svete plamené.
Pridi sveti Duh!
In novo daj serce!
Pridi sveti, pridi sveti
Duh! novo daj sercé!

Pridi sveti Duh!
In sedmere dari
V serca vernikom
Milostljivo izli!
Uméti Božje volje glas,
In spolnovati vsaki čas.
Pridi sveti Duh!
Razsvitli, uči nas!
Pridi sveti, pridi sveti
Duh! in razsvetli nas!

Pridi sveti Duh!
In svéte nam daruj!
K stanovitnosti
Za dobro nagibuj;
Resnic nam vire vse odpri,
Dar daj bogaboječnosti;
Pridi sveti Duh!
Ti vir pobožnosti!
Pridi sveti, pridi sveti
Duh! vir pobožnosti!

Pridi sveti Duh!
Nebeški tolažnik!
Bodi vernim vsim
V težavah pomočnik!
Po Jezusi si bil poslan,
Za Poterdnika vernim dan.
Pridi sveti Duh!
Te prosi zdaj kristjan!
Pridi sveti, pridi sveti
Duh! prosi te kristjan!

Pridi sveti Duh!
Naš rod hudo medli;
Pridi zdravi ga
Bolezni naših dni!
Pomnoži vero, upanje
In vnečaj za zveličanje.
Pridi sveti Duh!
In stori usmiljenje!
Pridi sveti, pridi sveti
Duh! stori usmiljenje!

Partel.

Naznani to

**bratovšine presv. Rešnjega Telesa
v Ljubljani leta 1861/62.**

Mesca sušca leta 1862 je doversila „bratovšina vednega česnja presvetega Rešnjega Telesa in lepšanja revnih cerkva v Ljubljanski škofii“ svoje tretje družbeno leto. Hvala in zahvala bodi Gospodu, kateri je njene namena in dela, prizadevanja in opravila tako obilno blagoslovil.

Na tihem in brez vsega šuma je naša bratovšina pot najdlja v serca pobožnih vernih kranjske dežele, z veseljem je bilo sprejeto njeno ljubeznjivo vabilo: „Pridite, molimo Gospoda v presvetem Zakramentu, pripravimo mu vredno prebivališče, in poskerbimo spodobnih oblačil in kinca za obhajanje presvetih skrivnost!“

Skorej že noč in dan puhti družbena molitev v nebesa, zakaj družba že šteje 5524 molitvinih ur na mesec, ko jih je prešnje leto imela le 3954. Posvetnjaki živé v šumu in hrumu, ki jim pamet temni in kali, serce pa in vest teži; družbeni udje pa vživajo v molitevnih urah zveličavno dušno tolažbo no-

tranje molitve, ki jim donša obilnega blagoslova po vseh njihovih potih.

Bratovska služba božja se je opravljala prvi četrtek vsacega mesca v nunski cerkvi po navadi, in veselo je bilo viditi, da jih je čedalje več pristopalo k svetemu obhajilu.

Ravno tako so se družbini prihodki letos pomnožili, kersanska ljubezen je bila neutrudena. Revni udje so z veseljem dajali male krajcarje, in pobožne duše so marsiktero uro bratovšini v prid delale brez plačila za ubožne cerkve.

Kolikor bolj sploh gorečnost za kiné in lepšanje hiše Božje raste, kolikor bolj se spoznava, kaj se cerkvi spodobi, toliko bolj se je tudi bratovšina prizadevala, gledé tvarine in vreze cerkvenih oblačil ravnati po cerkvenih pravilih ali zapovedih. Tega se je vsak lahko prepričal, ki je obiskal družbino razstavo od 24. mal. travna do 2. majnika. Skorej vse so pridne družbine roke zastonj napravile, kar je bilo viditi. Zmed veliko lepih in umetnih del je pa zlasti v oci segalo: en masni plajš, dve posebno umetno izdelani ogrinjali, ena krasna štola za praznike in plajšek za obhajilni kelih, ki so bili tako umetno s svilo in z zlatom vezeni, da so bili viditi kakor da bi bili malani; — dva druga masna plajša sta bila z žametom, svilo in zlatom našita in eden z ženilo in z zlatom okinčan. Vse hvale vredne so bile špice pri masnih srajcah, z roko delane po lepih, pristojnih, po cerkveni šegi izrisanih zgledih, ktere donšajo Musterblätter nebst Anleitung zur Anfertigung des für den katholischen Gottesdienst vorgeschriebenen Weisszeuges. Münster bei Kazin.

Cerkvene oblačila in orodja, ki so bile letos razstavljene in okoli 2500 gold. vredne, ako bi se bilo tudi delo plačalo, so: 1 monštranca in 1 obhajilni kelih; — 1 pozlačen križ za na oltar; — 17 masnih plajšev z vso pripravo, med temi 10 vezelih, in sicer 8 belih, 5 rudečih, 2 zelena in 2 višnjava; — 1 večernični plajš (pluvial); — 5 stol (4 obhajilne, 1 prazniška); — 1 plajšek za obhajilni kelih; 2 burzi za obhajila; — 3 banderca ali zakrivalica za pred izpostavljeno sv. Rešnje Telo med pridigo; — 4 veli, to je, ogrinjala, s kterimi se masnik ogerne, preden monštranco prime; — 19 masnih srajc za praznike; — 19 pertenih pasov ali cingulov; — 48 poramnic ali humeralov; — 72 telesnic ali korporalov; — 72 pal, ali pokrivalic za nad kelih; — 108 purifikatorjev ali rutic za kelih; — 108 pertičev pri umivanji na rok; — 1 krajši srajčica ali koretelj; — 3 perti za altar s širokimi špicami; — 20 blazinic za na altar, zmed kterih 16 vezelih ali štikanih; — 1 stikan mahaj ali potezaj za zvonec pri zakristii; — 2 terači za zakristijo pri brisanji rok.

Od te razstave so prejele naslednje farne cerkve, in sicer:

V Loški dekanii:

1. Na Trati 1 bel mašni plajš za nedelje;
2. v novi Oslici 1 rudeč mašni plajš za nedelje, 1 mašno srajco, 1 prepas, 2 poramnici, 3 telesnike ali korporale, 3 pokrivala za kelih ali pale, 5 rutic za kelih, 5 umivalnih ali ročnih pertičev (pri umivanju rok).

V Krajski dekanii:

3. Cerkev sv. Križa pri Teržiči 1 bel mašni plajš za praznike.

V Radoljski dekanii:

4. Na Bledu 2 altarni blazinici, 6 telesnikov, 6 pal, 6 rutic za kelih, 6 ročnih pertičev (pri lavabo);
5. v Begunah: 1 bel mašni plajš za praznike;
6. v Lešah: 1 mašno srajco, 1 pripas, 2 poramnici.

V Kamniški dekanii:

7. Na Goričici 1 mašno srajco, 2 poramnici, 1 prepas;
8. pri sv. Petru v Komendi: 2 altarni blazinici, 1 plajšek za obhajilni kelih;
9. na Berdu pod Pečjo: 1 velum z zlatom in svilo vdolan;
10. na Homcu 1 banderce za pred izpostavljenost sv. Rešnje Telo;
11. na Seli 1 velum, v zlato in svilo vdolan;
12. na Gojzdu 1 bel mašni plajš za nedelje, 3 korporale, 3 pale, 5 rutic za kelih, 5 ročnih pertičev;
13. v Rovu 2 altarni blazinici, 1 majalo ali poetaj za zvonce pri zakristiji.

V Šmarski dekanii:

14. V Lipoglovu 1 altarni pert;
15. v Zagradcu 1 bel mašni plajš, 3 telesnike ali korporale, 3 pale, 5 rutic za kelih, 5 pertičev za roke;
16. na Javoru 1 štolu za obhajilo, 1 altarni pert.

V Litijski dekanii:

17. V Šent-Jurji pri Svibnem 1 kazalo ali monštranco;
18. v Kresnici 1 rudeč mašni plajš za nedelje.

V Trebanski dekanii:

19. V Trebelnem 1 rudeč mašni plajš za nedelje, 1 mašno srajco, 1 prepas, 2 poramnici;
20. v Šent-Janžu 1 zelen mašni plajš za nedelje;
21. v Šent-Mihelu pri Žuženberku 2 altarni blazini, 1 štolu za obhajilo.

V Kerški dekanii:

22. V Kerškem: 1 banderce za pred izpostavljenost sv. Rešnje Telo;
23. cerkev sv. Križa v Kostanjevici: 1 velum z zlatom in svilo vezen, 1 mašno srajco, 3 poramnici, 1 prepas;
24. na Čatežu 1 večernični plajš;
25. v Cirklah 1 mašno srajco, 1 prepas, 3 poramnici.

V Novomeški dekanii:

26. V Čermošnicah: 1 mašno srajco, 3 poramnici, 1 prepas, 1 burso za obhajila, 6 korporalov, 6 pal, 10 purifikatorjev, 10 ročnih pertov;
27. v Polanica 1 zelen mašni plajš za nedelje, 1 mašno srajco, 2 poramnici, 1 prepas, 3 korporale, 3 pale, 5 purifikatorjev, 5 ročnih pertov.

V Metliški dekanii:

28. V Semiču 1 banderce za pred izpostavljenost sv. Rešnje Telo, 1 mašno srajco, 3 poramnici,

- 1 prepas, 9 korporalov, 9 pal, 11 purifikatorjev, 11 ročnih pertičev;

29. v Metliki 2 altarni blazinici;

30. v Suhorji 1 pozlačen križ za na altar, 2 ročni terači v zakristijo;

31. v Vinjem verhu 1 rudeč mašni plajš;

32. v Radovici 1 mašno srajco, 1 prepas, 2 poramnici.

V Kočevski dekanii:

33. V Banjaloki 2 altarni blazinici, 1 mašno srajco, 1 prepas, 3 poramnici, 3 korporale, 3 pale, 5 purifikatorjev, 5 ročnih pertičev;

34. v Kostelnu pri Fari 2 altarni blazinici.

V Ribniški dekanii:

35. V Dobropolji 1 burso za obhajila, 2 črni altarni blazinici, 1 altarni pert, 1 mašno srajco, 1 prepas, 3 poramnici, 9 korporalov, 9 pal, 11 purifikatorjev, 11 umivalnih ali ročnih pertičev;

36. v Dragi 1 mašno srajco, 3 poramnici, 1 prepas, 6 korporalov, 6 pal, 10 purifikatorjev, 10 umivalnih pertičev.

37. v Škocijanu pri Turjaku 1 bel mašni plajš za praznike, 1 mašno srajco, 2 poramnici, 1 prepas, 6 korporalov, 6 pal, 10 purifikatorjev, 10 ročnih pertičev;

39. v Gerčaricah 1 mašno srajco, 2 poramnici, 1 prepas, 3 korporale, 3 pale, 5 purifikatorjev, 5 umivalnih pertičev.

V Verhniški dekanii:

40. Na Verhnikih 1 bel mašni plajš za praznike, 1 mašno srajco, 3 poramnici, 1 prepas;

41. v Horjulu 2 altarni blazinici, 1 mašno srajco, 3 poramnici, 1 prepas;

42. v Logatcu 1 štolu za praznike;

43. v Rovtah 1 višnjevi mašni plajš za nedelje.

V Idrejski dekanii:

44. V Godoviču 1 štolu za obhajila;
45. na Vojskem 1 velum s svilo in zlatom vdolan, 3 korporale, 3 pale, 5 purifikatorjev, 5 ročnih pertičev;

46. v Černem verhu 1 višnjevi mašni plajš, 1 mašno srajco, 3 poramnici, 1 prepas, 6 korporalov, 6 pal, 10 purifikatorjev, 10 umivalnih pertičev.

V Cérknjski dekanii:

47. V Šent-Vidu pri Žilicah 1 rudeč mašni plajš za nedelje;

48. v Živci pri sv. Trojici 1 bel mašni plajš za nedelje, 1 mašno srajco, 2 poramnici, 1 prepas, 3 korporale, 3 pale, 5 purifikatorjev, 5 ročnih pertičev.

V Postojnski dekanii:

49. V Ternji 2 altarni blazinici.

V Bistriški dekanii:

50. V Premu 1 obhajilni kelih.

Vsim dobrotnikom in podpornikom, s katerih pomočjo in trudom se je zamoglo storiti, kar se je storilo, naj bo tukej izrečena očitna in serčna zahvala. Gospod pa naj milostljivo in blagovoljno sprejme darovane dari, ter tudi na dalje blagoslavlja prizadevanja in dela naše bratovšine.

P r e g l e d

družbinih prihodkov in stroškov l. 1861/62.

Prihodki.

Lanski ostanek	116 gl. 41 kr.
Darila v pušico pri službi Božji in razstavi	101 „ 89 „
Letni doneski bratovskih udov	1107 „ 28 „
Vpisnina	89 „ 80 „

Nadavek od prodanega srebra . . .	10 gl. 69 kr.
Za prodane reči, ki niso bile za bratovsko rabo	62 „ 12 „
Posebne darila (med njimi 68 gl. k 1 obhajilnemu kelihu in 73 gl. k monštranci za faro sv. Jurja pri Svibnem)	456 „ — „
Skupaj	1944 gl. 19 kr.

Stroški.

Brataska služba Božja	13 gl. 95 kr.
Monštranca, obhajilni kelih, pozla- čeni križ	218 „ — „
Platnenina	235 „ 55 „
Svilno blago	690 „ 47 „
Podlaga	93 „ 22 „
Porte	301 „ 34 „
Zlato za vezenje	109 „ 18 „
Svila za vezenje	56 „ 67 „
Volna za vezenje	31 „ 23 „
Razne male reči	68 „ 58 „
Zavitki in zaboji	9 „ 11 „
Mnoge orodja za bratovske dela in za razstavo	31 „ 73 „
Skupaj	1859 gl. 3 kr.
Od prihodkov	1944 „ 19 kr.
odštej stroške	1859 „ 3 „

Ostane tedaj za prihodnje leto 85 gl. 16 kr.

V Ljubljani sv. Janeza Nepomučana dan 1862.

Dr. Henrik Pavker,
špiritval ljubljanske duhovščice
in vodja bratovšine.

Staro misijonsko pismo *).

V Filadelfiji 19. rožnika 1793.

Preljubi moji, oče, mati, sestre, ubogi brat Bernard!
Kdorkoli zmed Vas še živi, pozdravljam vas tisočkrat!

Velikokrat sem, predragi moji, na Vas mislil, ko sem tako samotni hodil po prostornih in tihih gojzdih američanskih; ko sem kot glas vpijočega v puščavi po gojzdih razkropljenim in Božje besede lačnim dušam sv. evangelijski oznanjeval, takrat sem mnogo mislil na svoj mili gojzdi Ruemansfelden — na kraj, kjer sem preživel svoje prve leta, kjer moji nar. ljubši prijatelji na me mislijo, za me molijo. Velikokrat sem želel spet k vam priti, da bi vas vse še enkrat v svojem življenju vidil, ali — moje same voščila in želje niso bile zadostne, da bi me prenesle čez daljno morje v vaše naročja. Še več: Moje želje, hvala Bogu, niso nikdar Božji volji nasprotovale. Volja našega nar. boljšega Očeta v nebesih je, da jaz svoje kratko življenje katoličanom američanskim darujem. In kako dober, neskončno dober je Bog svojim otrokom! On je bil že zadovoljen s tim majhnim darom, z mojo dobro voljo. On me hoče kmali iz tega težavnega zemeljskega potovanja k sebi v večni mir poklicati; to upam s ponižnim srcem od Njegove neskončne milosti.

Mili prijatli, jaz sem sedaj bolan, in kolikor človeški um soditi zamore, bo mojih dni na zemlji le malo več; — mogoče, da bo moje truplo, preden to berete, že v tistem grobu počivalo; ali tolažimo se vsi z lepim upanjem na večnost, tam, upam, se bomo

*) Ta list, poln krščanskega duha, še iz poprejšnjega stoletja, smo prejeli iz prijazne roke, in ga podamo tudi zato, ker se iz njega vidi, kako hitro se je sv. vera v Ameriki ustanovila. Pisan je nekemu Lorencu Präsel-ju, usnjarju na Parskem. Vred.

vsi skupaj spet vidili in nikoli več ne bomo ločeni. Bolezen sem si nakopal v zadnjem misijonu, ko sem potoval v vročem poletju po peščenih potih nove Cesarskeje. Bolečine v persih, kratka sapa, suhi kašelj, vsakdanja večerna merzlica, ponočni pot v postelji, — to vse mi prizadeva bolezen, jo že imenujete, kakor hočete. Nar. boljše je to, da rad umerjem. Smerti se nisem nikoli bal, ona je najslajši tolažba terpečemu kristjanu na zemlji, in kdo je na svetu brez terpljenja? Ona je začetek boljšega življenja na unem svetu, kjer bomo večno živeli, če se le trudimo, njegovemu prijaznemu obiskovanju se ne zoperstaviti.

Ne pričakujte od mene dolžih popisovanj našega mesta, dežele, naroda, itd. Sej veste, očem umirajočega zginja celi svet. — Edini moj opravek je, voljno terpeti in srečno umreti. Imel sem nekdanj veliko zvestih prijateljev v mirni samotni celici, — pozdravite mi vse priserčno zadnjikrat v slovo.

Če pobožni, meni vselej častivredni, sivi starček prelat v svoji sveti samoti še živi, o povejte mu, da sem mu do konca svojega življenja hvaležen bil za njegovo prijaznost; povejte mu, da ima dosti vzroka k moji smrti srečo voščiti, ker iz lastne skušnje dobro vem, kako obtežljiva je infula škofovska, kako težka je palica duhovnega pastirja. Te strašne teže me bo prijazna smert oprostila. Kaj ne, to se vam čudno zdi; vam moram to reči razložiti. V velikih in prostranih državah američanskih imamo samo enega škofa. Ako ta umerje, bi mogel drugi, katerega naj bi duhovščina zvolila, v Evropo potoovati, da ga posvetijo. Zato so papež dovolili, da so škofu zvolili pomočnika (ki naj je tudi škof), kateri naj bo enkrat našemu prečast. škofu naslednik. Volili so v začetku mesca majnika in zvolili so, preljudi starši! — vašega ubogega Lorenca. — Jaz bi toraj mogel še v tem življenju škof biti! Nič me ni moglo tako v strah pripraviti, kakor ta novica. Ali Bog je uslišal mojo molitev, On hoče mene nevrednega te težke butare oprostiti ter jo drugemu vrednejšemu naložiti.

V tem, ko so moje ime, rojstni kraj itd. v Rim poslali, da naj papež mojo izvolitev poterdijo, bom jaz celi svet zapustil, da si spočijem na večno od svojega terpljenja in kratkega potovanja. Glejte, to je drugi vzrok, zakaj mi je smert tako sladka, tako prijetna. Težavne dolžnosti američanskega škofa bi bil jaz rad prevzel, ali zmeraj bi bil mogel trepetati in se bati odgovornosti, in tudi zavoljo svojih slabih talentov — slabe lučice, ktera bi morebiti temno cerlico mogla osvetlovati, če pa se postavi na veliki altar velike in veličastne stoljne cerkve, kaj bo iz nje, koliko bi zamogla razsvetliti? To ne potrebuje daljnega izlagovanja. — Z Bogom na veke, vi vsi moji priserčni prijatelji! Molite za me, da me Bog okrepi v mojem zadnjem boju. Zmeraj moli za vas

Vas
do smerti zvesti in v ljubezni
resnično z vami zedinjeni
Lorenc.

Ego vero censeo. . . .

Pri Rimljanih je bil neki nergež, Katon so mu rekli, ki je svoj pot brundal: „Ego vero censeo, Carthaginem esse delendam: jaz pa le menim, da Kartago se mora razdijati.“ Tacih medvedov mumle-žev je dandanašnji legijon; vsak ima svojo Kartago, ki jo hoče razdijati, pa svoj Babilon, ki bi ga rad na njenim mestu zidal.

Nočemo besedice spregovoriti o tistih, ki lagoj zenejo: Ego vero censeo, Sloveniam esse

delendam; ne o Žuzelkatu, kteriga geslo je: jaz pa menim, de papeže moramo obrekovati, ne o Garibalditu, ki ga zmiraj misel serbi: „Jaz pa menim, de Italija mora edina biti, ne o Viktor-Emanuelu in njegovi serčni želji: Jaz pa menim, de moram v Rim in Benedke iti;“ ne sploh o Golijatih, ki jim je „Ecclesia catholica“ kar z vso silo „delenda“: pogledjmo pa, kaj so te dni v opaženi koči na Dunaji podirali, pa ne poderli.

Kadar kdo kako reč strastno zaželi, tiši kakor vol, de bi jo dosegel, in ne gleda ne na desno ne na levo, če gre po poti ali pa skače po strugah, jamah in grobljah, de si na zadnje se kako berklo ulomi. Tako delajo tudi dunajski in drugi konkordatomci. Denarstveni odbor v državnim zboru je prestopil svojo opravičenost, je tudi državnemu zboru svetoval reč, ki mu nič mar ni, in ki bi bila prederzna presegavost, in se nikoli ne dá opravičiti, in viditi je, de je denarstveni odbor hotel konkordat potuhnjen ali lisiče napasti, ker si mu ni upal očitno do života, pravi „Volksfreund.“ Svetoval je namreč odbor na čisto neprilичnim kraji in o nepravim času, de naj državni zbor zaverže 31. člen konkordata od 5. listop. 1855, po katerim se premoženje verske in šolske zaloge spoznava za cerkveno lastino.

V zboru se je tedaj Cerkev napadla, po kavarnah in pivnicah so na-njo dalje streljali, jo mlatili in sekali judje, krivoverci, laži-katoličani in vsi, kateri katoliško Cerkev pisano gledajo. Dosti velika množica dunajskih filistejcev in judovskih časnikov je že močno vriskala. Giskra, ki je prvi na konji, kadar velja korajžo zoper poterpežljive Slované ali pa zoper brezorožno Cerkev, je močno s sabljo mahal, s sulico kresal, ali neki pošten dunajsk list pravi, de njegov govor, h kterimu je velik del dunajskih gledačev luskal, je bil „napad (Attentat) na pravo katoliške Cerkve in na postavne pravice, resnice in spodobnosti, v kteriga je bil zbral vso berso „pamfletistov“ in „bierbankrednerjev.“

Moško pa je branil pravice katoliške Cerkve rusinski škof Litvinovicz. Marsikteriga levičnika je pri njegovim govoru trebuh zbolel, ter je „zajamral“: „oho!“

Z izverstno govorniško spretnostjo je Litvinovicz grajal, zakaj de o prerojenji Avstrije hočejo zavreči nar bolj prečudno božjo napravo za zedinovanje vsih narodov v zlogo in ljubezen, namreč, katoliško Cerkev, de hočejo toliko milijonov zvestih otrok katoliške Cerkve osvoboditi, njih mater pa v železje djati itd.? Rezno in moško je govornik dokazal, de konkordat je državna pogodba med Njih svetostjo Pijem IX. in svitlim cesarjem Franciškam Jožefam I., torej državna postava, ki so svitli cesar v pričo škofov 12. mal. trav. 1856 moško in cesarsko besedo zastavili, de jo bodo spolnovali, rekoč: „Kar sim v konkordatu obljubil, bom spolnoval s tisto zvestobo, ki se spodobi možu in cesarju.“

Pri tih besedah je predsednik govorniku v besedo segel in ga opominjal, de naj osebe cesarjeve nikar vmes ne jemlje. Govornik pa mu začuden odverne de tukaj, ko hočejo člen postavne ovreči, se mora zagovarjavec vender na kaj opirati, in to je ravno cesarska poterdba. Sej so se celo ministri že na cesarja sklicovali v zboru: takrat je predsednik molčal. Izverstni govornik je konkordatolomce še opominjal na njih zopergovore in nedoslednosti, ter jim omenil 35. člen v konkordatu, po katerim le papež in cesar sama med seboj obravnata, ako bi vstale kake pritežnosti za stran izpeljave konkordata; „gospodje! vi ste namestovavci ljudstva, nikakor pa ne na-

mestovavci Njih veličanstva,“ jim je zaklical serčni govornik. Spomina vredne so zlasti tudi sklepne besede. Govornik namreč vpraša zbornike:

„Kteri čas ste izvolili za ta neodjenljivi napad na konkordat in z njim vred zoper Cerkev? Hujsiga, menim, niste mogli izvoliti. Blagi mučenec sedanjiga stoletja Pij IX. stoji med dvema barantavcama, ki sta ga obropala in sta ta rop doveršila pod podertinami pogodb, na njih razdjanih šibrah. Vadjajte danes za njegovo edino obleko, in ta trenutek bo pripraven, de se da sv. Očetu želč okusiti tudi iz avstrijske roke, od katoliške Avstrije, ter se mu podá v čepini eniga členov razdijane državne pogodbe, iz konkordata, in pa v trenutku, ko so sv. Oče obdani od svojih sinov, de bi od njih tolažilo prejeli, med kterimi je tudi toliko avstrijskih sinov. Ne verjamem, de bi bili Vi voljni pred svetam toliko revšino razodeti, ne verjamem, de menite z razdertjem pogodbe pravico si delati, žaliti čutila katoličanov in jih tako visokih dolžnost odvezovati. Ne morem verjeti, de štejete v prid Avstrije, med narode razpor trositi. Upam tedaj, de bote zoper današnji predlog glasovali in ga zavergli.“

Po plevnatim Giskratovim govoru sta grof Belcredi in baron Tinti govorila, prvi spodobno in v cerkvenim pomenu, celo Mühlfeld je le nekoliko dreznil v konkordat, sicer pa ni poterdil finančniga predloga, in sploh so si bili sami levičniki tako naskrižem in nasproti v svoji konkordatni vojski, de jim je dr. Brinz menil le še s tem pomagati, de je v posmehovavnim govoru konkordat pikal in poslušavce k smehu dražil, kar je v reznih državnih zborih pač žalostin pomoček. Torej tudi s tem ni dosegel, kar je želel. Poslednjič se je še Šmerling od državine strani po-tegnil za konkordat; dokazal je zboru, de je skoz in skoz neprimerno in šegi družih zbornic nasproti, iz posvetovanja zastran denarstvene postave priložnost si jemati, de bi postrani rešili vprašanja nar veči tehtnosti, pa de ni skoz in skoz nikakoršne djanske potrebe, to vprašanje zdaj pretresovati itd. Ker je bilo vprašanje zastran šolske zaloge, je minister za-terdil, de ima to zalogo še zmiraj država v rokah, in sprejet je bil nasvet, de naj se ces. kralj. vlada prosi, naj stori potrebne naprave, de se izvé in dožene, koliko in kdo de ima pravice do te zaloge. To je pa ravno Cerkvi primerno, ktera hoče, de naj se po 31. členu šolska zaloga, kolikor je iz cerkveniga premoženja in pobožnih zaklad, obrača v katoliško šolstvo in po volji založnikov.

Radi bi bili vidili, de bi bil v tem boji tudi kateri naših poslancev spregovoril v prid slovenskiga, čisto katoliškiga ljudstva, ter pokazal, de imamo zraven narodnosti tudi drugo blago, višji od narodnosti, ki želimo, de naj bi ga naši poslanci ne pustili sovražnikom z nogami teptati, namreč: naše matere katoliške Cerkve.

Italijo politiško zediniti, je li mo-goče?

(Konec.)

Zakaj pa mnoge tista „Konkordatspolitik“ tako močno v oči kolje; zakaj možje farizeji trobijo po svetu, da je to Avstrijo do tlé pripeljalo, de je Avstrijo zgubila itd.?

Zato, ker ne umejo ali nočejo umeti naloge Avstrije kot velike vlade; za katoličanstvo ali pa za poglavarja kersanskega sveta se pa toliko zmenijo, kakor za Dali-Lama-ta v Tibetu; kako bi bil sicer eden si upal vprašati, kje je cesarski poročnik ali

veliki poslanec, ali pri Lavalettu ali pri Goyonu?! Katoliška vera pa papež — to je velikemu delu levčnikov v Avstrii že v kotu, „ein überwundener Standpunkt!“

Kam bi pa vender prišli, ako bi vlada poslušala take odrešeničke, ki so v Pavelski cerkvi leta 48 glasno klicali: „Ein einiges Deutschland, und sollten alle Diademe erbleichen und alle Throne umstürzen!“ take može ki danes tako govore, ker je šega, ker tako mnogim garjevim ušesom dopade, ko bode pa veter od druge strani pihal, bodo kar urno plajše po drugem vetru zasukali. Prav nagnjusno je, kako plazijo okoli mogočnih tega sveta, in jih hvalisajo, cerkev pa, ker jih zato nihče po perstih in zobeh ne kleplje, prav junaško napadajo. To so-ti vitezi, da je kaj! Samo da pošteni možje tako ne delajo. — V jamo bodo padli, ktero drugim kopljejo.

K sreči taki gospodje, dasiravno so zelo zgovorni, le malo opravijo. Gorje pa tudi, ko bi vlada zavgla historični poklic Avstrije, pa prezirala milijone katoličanov, ter hotla vstreti pešici nevernih liberalcov. Dalječ smo že prišli, pa pri kraji vender še nismo. Katoliška cerkev ne bo zginila iz Avstrije, dasiravno si v državnem zboru le njih malo ne upa braniti jo, saj jo brani Močnejši *).

Ker smo vidili, da Italija zavolj svoje središine lege ne more nikakor za se obstati, pogledimo ali je mogoče, dežele po Italii v eno zediniti in če ljudstva tega v resnici želé?

Po svoji naravni legi je Italija razdeljena v gornje, srednje in spodnje Laško, in natora sama kaže, kje se eno neha in drugo začenja. Napolitanec in Piemontez sta si tako tuja, da po prislovcu bi eden pri drugem še v nebesih ne hotel biti. Veže pa italijanske ljudstva vera in jezik tako, da se brez politiškega zedinjenja za eno ljudstvo spoznavajo in v resnici so. Politško zedinjena Italija je pa prazna sanja, in blagovitost ljudstva je le „Schlagwort“, beseda, s katero rovarji traparijo lahkomišljeno in razdražljivo ljudstvo.

Koliko kervavih vojská je bilo po Laškem, preden so si Rimljani Italijo podvergli. Od tridesetih mest po Latium-u le eno ni ostalo. Boj s Samniti je terpel sedemdeset let. Tarentini so Pira iz Grecije na pomoč poklicali, v Italii se je vojskoval Hanibal z Rimljani za gospodarstvo sveta, in velik mir je vživala Italija, dokler so Rimljani zamogli braniti Donavo in Reno pred divjimi kardeli. Ko so pa barbarske ljudstva meje prestopile, je vrelo vse v Italijo. In tako je bila od nekdanj Italija bojno boljše za gospodarstvo sveta. Tudi današnji Angleži Napoleonu pridno štrono mešajo; časnikarji pa pripovedujejo: Rimsko vprašanje se je ravno sedaj spremenilo „Die römische Frage ist in ein neues Stadium getreten“, ali pa: ravno kar so Angleži zopet Napoleonu v Italii pot preskočili. To žalostno resnico premišljeva je poje pesnik ob času Napoleona I. o svoji domovini, milvajoč jo **), da je tako lepa, ter Boga prosi, da bi jo storil bolj močno, ali saj manj lepo, da bi se ljudstva ne razlivala nad njo, kakor povodenj, ki meje prestopa. Pristavimo pa se to, da Lahii mirovati nočejo; če nimajo vnanjega sovražnika, se koljejo pa med seboj, dokler jih zopet zunanja moč ne umiri. — Kako pa to povračujejo? Tista „Nichtinterventionspolitik“, nevtikavnost, znajdba prekanjenega Napoleona, je za Italijo naj hujši nesreča, ki jo more zadeti. Dalo bi se to po slovensko

takole reči: Viktor Emanuel, Napoleonov varovanec, smé po Laškem počenjati goropadne hudobije, smé krasiti, moriti ropati, (sim hotel reči anektirati); tega braniti mu pa nihče ne smé; kdor se bo njega dotaknil, tega bo pa Napoleon natreskal. Napoleon pa bo že za to skerbel, da se ne bo prevzel, in da mu preveč peruti ne zrastejo.

Ker pa mislimo, da se svetu časi niso iztekli, in smo terdno prepričani, da Bog svoje cerkve ne bo zapustil, ravno zavoljo tega pričakujemo za gotovo tistega časa, ko bota Napoleon in Viktor Emanuel svojo komedijo — ali marveč tragedijo doigrala. Skesana in spokorjena se bo potem Italija vdala pod milostljivo vlado sv. Očeta, pa pod dobrotno zavetje katoliške Avstrije. Dokler bo pa zaslepljeno ljudstvo poslušalo svoje prekanjene zapeljivce, dokler bo nasprotvalo deželni vladi papeževi, ne bo imelo miru, pa tudi brezvrčna Avstrija ne bo nikdar po Laškem gospodarila *).

Laicus catholicus.

Ogled po Slovenskim in dopisi.

Iz Ljubljane. Ker je sedanji čas posebno potrebna molitev za spreobrnjenje naših ločenih bratov na Jugu, razkolnih Grekov, torej naznanimo v spodbudo drugim, da smo zopet dobili novih udov za bratovščino ss. Cirila in Metoda z Gorenskiga in Dolenskiga. — Mnogi se čudijo, de so se Bolgari jeli tako obilno povračati v naročje svoje ljube matere katoliške Cerkve, mi Slovenci pa dobro pomnimo, de to gibanje se je jelo oživljati od tistiga časa, kar se bratovščina ss. Cirila in Metoda po Slovenskim razširja. „Molitev oblake predere.“

Na Jezici je bil 4. t. m. pokopan bivši ondotni namestnik, v. č. g. Janez Žuzek, ki je po dolgi pljučni bolezni umrl 2. t. m. Pokopali so ga prečast. korar in stoljni dekan gosp. Jožef Zupan vprico mnogih duhovnov in družiga ljudstva. Bil je zmed tustih tovaršev, ki so bili doveršili leta 1846. Eden zmed tih počiva že več let v Gondokori — skorej pod solnčnim pasom v Afriki (Dovjak), drugi v daljni Ameriki (Lavtizar), tretji tedaj na Jezici. Dva sošolca sta ga pokropila dan pred pokopam, eden — menimo — je bil pri pokopu. Gosp. dekan so ga spremili z ginljivim govorom v zemljo. Bog mu daj večni mir in pokoj!

Od Slatine na Štajerskem dne 3. rožnika. Kakor se krajnska dežela ponaša s postonjsko jamo, ravno tako štajerska svojo Slatino veliko čisla, ktere lekovito (zdravilno) pijačo daleč po svetu razpošilja, in si prizadeva, tukajšno zdravilno napravo častitim gostom, ki se jih vsako leto iz nar. višjih stanov prav obilno snide, kolikor moč, prijetno in ugodno narediti. V vsih poslopih in izbah, kakor tudi v koplji, opravljajo službo večji del le domači ljudje, ki so lepega in poštenega zadržanja. Za to se je posebno zahvaliti višjemu ravnateljstvu imenovane Slatine, ktero je res zlate hvale vredno.

Deklice, ki steklenice polnijo, in po hišah opravila imajo, so skoraj vse iz šole celjskih gospodov Lazaristov, in se obnašajo v sebi izročeni službi, ko vila oštrožinska, prav po junaški. Njih ne zadenejo besede našega milega škofa Antona Martina, ki so nam jih ravnokar pred svojim romanjem pisali: „Jeli ni jokati, da toliko mladih deklin, gizdastih v noši, in v djanji razujzdanih nobene sramožljivosti nima, ter okoli mest in tergov, pa tudi po vesih kakor veče letajo, in se obnašajo kakor muhe, nečistega poželenja pijane. To je tisti greh, po katerem pride jeza božja nad neverne ljudi, kakor sv. Pavel pravi.“ Naše dekleta pa tudi vejo, da imajo dragi zaklad nedolžnosti le v perstnih

*) Qui habitat in coelis, irridebit eos, et Dominus subsannabit eos. Ps. 2, 4.

**) Italia, Italia, cui fece la natura la sorte infelice di bellezza, se tu saresti piu forte — o assai meno bella! i. t. d.

*) Njeni prijatli ji mende ravno zato po veri strežejo, de bi razpadla. Zuzelka, Giskra, Mühlfeld itd. zvesto podajajo svoj „Scherflein.“ Vred.

posodab, zato bdijo in rade molijo, in skoraj vsak teden po eno sv. mašo za se najamejo, si od Boga sprositi dar stanovitnosti. Bog daj, da bi bile njih prošnje uslišane in one svojej obljubi zveste ostale, ko kinč naše Slatine in ponos slovenskega rodü!

Kakor metulji, zdaj gostovi od vsih strani raznobarvani dohajajo.

Nam nar bolj ljub je prežlahni gospod grof Ernest Bisingen, iz Prage doma, ki nam je za našo podružno cerkev pri Marii v Terziši prav lep mešni plajš s podobo Mater Božje seboj prinesel. 30. velikega travna je tamkaj žlahni gospod najel ob $\frac{1}{2}$ 8 uri sv. mešo za se in svojo zlahto, in je tudi sam pričujoč bil, akoravno je bilo deževno vreme. Tudi se pripoveduje, da ta imenitni gospod v cerkev in iz cerkve gredé, grolice sv. roženkranca prebira v svoji nježni roki, in s svojimi pobožnimi ustmi na tihem žebra. Bratje! bodimo njegovi posnemovavci, kakor je on posnemovavec Kristusov!

Tudi je bila 30. p. m. velika sv. maša za njih Veličanstvo cesarja Ferdinanda, ki so za zidanje tukajšnje nove farne cerkve sv. Križa 500 gold. iz svoje škrinjice podarili, za kar njim bo gotovo tukajšnja drugač uboga fara zahvalna, in ta veliki dar bo z zlatimi čerkami napisala v spomin. Za sedanje farno cerkev sv. Križa je pa nar bolj zanimiva stara listina v latinskem jeziku, ki bode morebiti tudi zvanjskim prijatlom sv. Križa pri Slatini ljubo jo slišati, kir našo domačo cerkveno povestnico za tisti čas precej razjasnuje. Glasi se pa takole:

Franciscus Antonius Torta de Grienthall A. A. L. L. Phliae nec non sac. Theologiae Doctor, Protonotarius Apostolicus, Abbas Infulatus Excellentissimi ac Rssmi Dni-Dni Archi-Episcopi Goritiensis Consiliarius, eiusdemque Districtus Rudolphswerthensis per Styriam Inferiorem in Spiritualibus commissarius et Parochus ad s. Georgium sub Reichenegg etc.

Cunctis indubiam fidem facio, verboq veritatis per praesentes testor, quod ego anno 1756 diebus vero 25 et 26 Julij a ssmo Dno Dno Nostro Benedicto XIV. summo in terris Christi vicario et ab Excellentissimo et Rssmo Dno Dno Archi-Episcopo Goritiensi, utpote loci Ordinario potestate suffultus in Archi-Parochia ad s. Crucem penes aquas accidulas Rohitschenses, ab Admodum Rdo ac Doctissimo Domino Archi-Parcho Paulo Drolz A. A. L. L. et Phliae Magistro nec non Protonotario Aplico requisitus, et quidem in Ecclesia Matrice consecraverim quinq Altaria, videlicet: Ssmae Crucis, Immaculatae Conceptionis, Matris Dolorosae, s. Michaelis Archangeli, et s. Erasmi Episc. et M. — In filialibus vero sub dicta Archi-Parochia, et quidem ad ss. Trinitatem: Aram majorem ss. Trinitatis, st. Innocentium, st. Fabiani et Sebastiani, ac s. Antonii abb. — In Terschische B. V. Mariae Passaviensis, et st. Leonardi. — In Rodein B. Mariae V. Bistriciensis et s. Martini Epi. et Conf., ac reliquias Martyrum Christiani, Severiani, Clari, Fausti, Theodori, Deodati, Secundi, Fructuosi, Clementis, Bunosi, Aethery et Abundotii in eis inclusi, et pro quolibet altari singulis Christi fidelibus Altesfata delegata potestate diebus praedictis 25 et 26 Julij unum annum, et in diebus anniversariis consecrationis hujusmodi ipsa visitantibus, 40 dies de vera indulgentia in forma Ecclesiae consveta concessi. In cuius rei fidem has manu propria subsriptas et sigillo roboratas dedi ad st. Georgium sub Reichenegg die 28 Julij 1756.

L. S. Franciscus Antonius Abbas, idem qui Supra m/p. Carolus Josephus Weinacht coop. et Notarius m/p.

V katerem času se je začela tukajšnja fara, se prav za prav ne vé. Nje prvi farnešter je znan od leta 1588. Zmed njegovih naslednikov je pa to spomina vredno, da so bili trije ubiti, in sicer Štefan Magerl 1618 zavolj toče in hudega vremena od lastnih vražarskih farmanov na potu, ko je hotel k svojemu duhovnemu tovaršu v Šentjur uteči.

Drugi je bil umorjen od roparjev, ki so bili iz Horvaškega prišli nad njega; in tretji ob času, ko je desetino pobiral. Naj počivajo v miru, in za nas Boga prosijo! Š.

S Pivke. Ker je Danica že nekaj o velikonočnih spovednih listkih iz Slovenske zemlje prinesla, naj ji tukaj podam še drugačniga, pa tudi iz slovenske fare. Listek in velikonočno obhajilo v fari Marije Device v Režiji na Beneškem ima tak napis, kakor mi je te dni v roke prišel:

Anno 1862.

Communio paschalis in eocl. par.
S. Mariae assumpt. de Resia.

Dilectus meus mihi et ego illi. Cant.

Oh Gesù, che per amore
Ti sei dato tutto a me,
Voglio anche io donarti il cuore.
Voglio viver sol per te.

Tedaj v italijanski okrajini rabi slovenska fara italijanski napis na svojih spovednih listkih; in pri nas bi se komu čudno zdelo, če v slovenski okrajini slovenska fara ima slovenske besede na svojih listkih. De se v Režiji tako ravna, kakor da bi bil ondašnji ljud zgolj italijanskiga rodü, se pač ni čuditi; sej se ondi tudi v cerkvi rabi slovenščina, ki se na pol že bliža italijanščini. Tista oseba, iz ktere rok sem prejel zgorej imenovani spovedni listek, mi je deset Božjih zapoved molila takole:

Deset komandementi di Dio.

1. Kreder v eniga Boga.
2. Ne nominar in vano Božjiga imena.
3. Santifikar praznik.

i. t. d.

Takimu besedanju bo Italijan ravno tako rekel, de slovenski jezik je celó reven, de mu pomanjkuje domačih besed, de se mora le ptujih posluževati; enako kakor Nemec na drugi strani nam graja, de nismo v stanu brez nemških besed izhajati v svojim navadnim govorjenji. Pa naj ptujci rečejo o našim jeziku kar hočejo; v stanu smo Boga hvalliti v čistim slovenskim jeziku, kakor smo v stanu posvetne reči obravnavati v čisti domači besedi, samo de to zares hočemo. O sedanji dobi se bodo tudi Slovenci na italijanskim svetu mogli bolj zavedati svoje narodnosti; in desiravno so zlo vajeni, se z Italijanom meniti po njegovim, bode vendar slovenski čutljivej jih silil, bolj nepopačeno domačo besedo rabiti, ko se oglasijo v maternim jeziku.

De povem tudi kaj z bližnjice, ne samo z daljave, vedite, de tudi na Pivki se Šmarnice pobožno in radostno obhajajo. V Postojni se je ta pobožnost zdaj že šesto leto opravljala, po navadi zjutraj, s sveto mašo, berilam, litanijami in žegnam; za šolske otroke je bilo sveto opravilo letos posebej, po dvakrat v tednu, s petjem in litanijami. Altar Mater Božje brez madeža spočete je bil obilno olepšan, tako de je vsa naredba tudi Njih veličanstvu, cesarici Marii Ani, ki so letos na poti v Galiero na Beneškem tri dni tukaj se mudili, močno dopadla. V Hrenovicah, kjer je podružnica bratovšine Marije Device s. roženkranca, so se Šmarnice letos zopet ponovile, in so bile tudi pridno obiskovane. G. Podratitovskimu smo tudi Pivčani hvaležni za milo pesem pri končanju Šmarnične pobožnosti; prav ljubo se je tukaj pojala, in je globoko v serca segala ☺)

Te dni smo imeli v Kočah, pri podružnici Slavinske fare posebno slovesnost. Ondašnja cerkev sv. Marjete je bila poprej bolj majhina, tudi ni imela posebniga zvonika; za lepo vas se je primerjala večja in lepša Božja hiša. Zato sta gospa Marija Kalister in njen soprug g. Janez Kalister, ki zdaj po navadi stanujeta v Terstu, sklep storila, na svoje stroške novo cerkev sozidati, in to sicer iz hvaležnosti do Boga, ki je njuno gospodarjenje tako obilno oblagodari. Začela sta ona dva svoje gospodarstvo ravno v Kočah s

kmetijo srednje vrednosti; do kakošnega premoženja pa sta zdaj došla, mi ni tukaj potreba pripovedovati. Po takem je bil tedaj 3. junija t. l. vložen temeljni kamen za novo cerkev; po tem, ko je bila za srečnega začetka voljo sv. maša v Slavinski farni cerkvi obhajana, so g. P. Hicinger, dekan Postojnski, od previsokovr. škofijstva v to pooblasteni, temeljni kamen po cerkvenih pravilih blagoslovili. Svetiga opravila so se vdeležili, zraven spredej imenovanih ustanoviteljev nove cerkve, okrajni predstojnik in sodni svetovavec g. Valentin Murnik s svojo gospo, g. Anton Pokorn, Slavinski farman, in več družih duhovnov iz domače in iz soseskinih far; tudi obilna množica iz domače vasi in iz okolice se je bila k pobožnemu delu zbrala.

Iz Moravskega. Letošnje leto je za nas Moravce in sploh za vse kersanske Slované predpraznik (vigilija) tiste veličastne slovesnosti, katero bomo prihodnje leto 1863 obhajali. Tisočletni spomin našega pokristjanjenja je gotovo nar večji in naj imenitniši slovesnost, katero bo naš pobožni in veliki slovanski narod praznoval. Živo spoznavamo pomembo te za nas tako zanimive prazničnosti in trudimo se, da se za njo vredno pripravimo. Zavoljo nenavadne vročine bo to praznovanje na mesti 25. rožnika (kakor smo bili prej namenili), že 13. t. m. Imenovani dan, t. j. v petek po binkošti se snidejo na slavnem Velehradu, starodavnem sedežu prvega slovanskega nadškofa sv. Metoda, Rajgrajski romarji in z njimi tisoč in tisoč vernih iz vseh krajev Moravije in Češkega. Vsi ti se vdeležijo tukaj slovesnosti hvaležnega spomina na prestavo sv. pisma v slovanski jezik po sv. Konstantinu leta 862.

Binkoštni ponedeljek praznuje bernska družba sv. Klementa veliko procesijo, kateri se bodo tudi druge pridružile. Ta procesija pojde na Hostyn, nar starji in naj znamenitiji božjo pot cele Moravije, ter dojde 12. t. m. zvečer v Velehrad. O veličastni in gniljivi pogled, ko bomo vidili tisoče pobožnih romarjev med petjem in molitvijo v dolgi procesiji, ki se bo zibala na tisti kraj, od kodar se je razširala kersanska vera po slovanskih pokrajinah! Tukaj imate program te svečanosti. Zvečer slovesen sprejem procesije, sv. blagoslov, in večerno premišljevanje. Spovedi. Zjutraj (13.) ob 5. se začnejo češke pridige, katere se brez prenehanja verstijo s ss. mašami in obhajili; 1. govor: S. Cyril-Konstantin, katoliški modrijan na carskem dvoru v Konstantinopolju; 2. Dela sv. Cirila pri Kosarih; 3. Prestava sv. pisma v slovanski jezik leta 862; 4. Zloznost ali edinstvo vere, umetnosti in učenosti v katoliški cerkvi; 5. Apostolstvo sv. Cirila na Moravskem in njegova smert v Rimu. Po slovesni veliki maši bo pred izpostavljenim sv. Rešnjim Telesom slovesna prošnja za odpusčenje, kakor je navada pri misijonih. Popoldne: Slovesno zvenenje (Velehradsko zvenenje je sploh slavno) v slovo, in „Te Deum!“ Po sv. blagoslovu slovesni govor v slovo! — Vse praznovanje bo brez vseh političnih skazovanj, kakor zastave, govori itd., je torej ta slovesnost skozi in skozi duhovna. V saboto 15. t. m. ob 6. zvečer pojde slovesna procesija v Berno nazaj v cerkev oo. minoritov.

Trinajsti rožnik bo toraj tako slovesen, da se bo pokazalo, kako mila in draga nam je katoliškim Slovanom naša sv. vera in spomin na našega sv. Cirila in Metoda, akoravno se Giskra in njegovi pajdaši repencijsko in ustijo. Upamo, da se tudi iz družih slovanskih krajev kaj pobožnih romarjev vdeleži. Velehrad naj bo vsim Slovanom preimniten! On je žalostna podoba naše notranje nezloznosti. Viribus unitis! Z Bogom! Miroslav Chmeliček.

Iz Sibirja na Sedmograškem 31. maja. F. K. V našem razkolniško-kalvinsko-luteranskem mestu so se za katoličane letos v cerkvi pri gospéh Uršulinaricah Šmarnice prav slovesno obhajale. Pred in po pridigi ste dvé Bogu posvečeni devici nuni ko dva sreberna zvončka prepevale k Marijni časti. — Kako so Šmarnice prijetne bile, je velika množica pričujočih vernih pričala, se vé, da mikavno

premišljevanje jih je prikupilo. Pridigar je izvrstno doveršil svojo nalogo od ljubezni Božje in bližnjega. Ko je v šoli s študenti po 4 do 5 ur številil in naravoslovje učil, je potem tri četertinke ure toliko gniljivo razlagal večne resnice, da danes, ko je v zadnje in dve in tridesetokrat pridigoval, je vse milovalo po minulem rožnem cvetu, zlasti ker je djal, da še ima veliko veliko žlahnih rožic v svoji rastlinski škatljici. Ali bi ga vam, dragi Krajci, imenoval? Vaš rojak je, zakaj tedaj ne! Častitemu gospodu je ime Janez Pavlič, gimnazialni profesor, nam ljubi mož. Slava mu in Bog plati!

Kar sim lansko leto o tem času pisal od namenjene vernitve nekaj grekov v katoliško cerkev, se žali Bog ni spolnilo. Nesrečna politika, katere je v naši deželi vse in vsak stan pijan, jim je stavila toliko ovér, da se želji zadostilo ni; Bog daj pozneje! —

Razgled po kersanskim svetu.

Naši ljubi bratje Bolgari. Dandanašnji maloktero reč tako radi slišimo, kakor od povračevanja naših južnih bratov v katoliško Cerkev. Nekteri sanjarijo od nekake narodne cerkve, bodi si že italijanske po novim rovarskim kopitu, rusovske, ktera je še Žuzelku všeč, se vé de, ker je katoliški nasproti itd.; slehern pa lahko previdi, de vse to tako diši, kakor Rongetova nemška narodna cerkev, „Deutschkatholicismus.“

Prava narodovna cerkev je rimsko-katoliška, ki jo je sam Bog-Sin ustanovil za vse narode, za vse kraje in za vse čase, in je dal apostelnjam celo darove jezikov, de so jo mogli po vsem svetu razširjati.

To resnico dandanašnji jasno spoznavajo razkolni Bolgari, naši južni bratje. O. de Damas iz Jezusove družbe zastran tega med drugim pravi: „Vsa Evropa je zaslišala spreobračanje Bolgarov. Zedinovanje Bolgarov je bilo s tako žalostnim odpadom Sokolskovim za trenutek na vprašanje postavljeno, zdaj pa zmiraj naprédva in se razširja. Jaz sam sim bil srečna priča tega v Carigradu, in mil. g. Brunoni, latinski patriarhalni vikar, mi je še le undan pisal, de se je v enim samim tednu pred njim osem tavežent razkolnikov razkolništvu odpovedalo. Ta prelat je prepričan, ako bo Evropa podpirala to navdušeno vzdigovanje, bomo imeli v bližnjih desetih letih nar manj deset milijonov Bolgarov in (družih) Slovanov sprebernjenih. — V Armenii so pa še boljši znamenja. . . . Naj omenim le samo to, de v desetih letih ste bile napravljeni dve škofii za spreobrnjene razkolnike. — Viditi je, de veliko gersko razkolništvo je udarjeno v svojim živcu; povsod je razdjanje. Škofje (razkolniški) prodajajo duhovnije njim, kateri jim dražji plačajo, patriarhi dajejo v najem škofije, patriarh sam je na sami milosti sultanovi, ki ga po svoji misli in volji izvoli in odstavi, poslednjič pa je še življenje do konca spačeno, in vse to so znamenja končnega razpada. Ob tla je dandanašnji tisti napuh, ki je bil jutrodeželski cerkvi vir vsiga hudiga.“ Iz take truhnobe nesrečnega razkolništva pa že poganja nar lepši čerstav mladika, ki proti Rimu sega, kakor se tolikrat razodeva. Bog daj nagliza vspeha, de se več duš reši.

V Varšavu je še zmirej žalostno; svoj pot ljudi zapirajo, zlasti take, ki po cerkvah pojó „prepovedane“ pesmi. S „prepovedanimi“ pa Rusi umé skorej vse ljuške pesmi, tudi nar bolj nedolžne, in uboge ljudi zato tepejo in zatirajo, kakor so dvema starima možema storili. Viksi škof Felinski je rekel, de bo dal vse cerkve zapreti, ako to preganjanje ne néha. Poglavar je na to obljubil, de bo za dva dni vojaštvo od cerkev odtegnil, potlej pa delal, kakor poprej, ako se bo še pelo. Viditi je, de so cerkve kar obležene od vojaštva, zakaj ko ljudstvo iz cerkve gre, kosaki lovijo gospode, gospé in jih odpeljujejo. (Bl. a. T.) — To dela mende tista trikrat srečna rusovska „Nationalkirche“, ki ji rongeanež Žuzelka prerokuje, de se nikoli ne bo ze-

dinila z rimsko. Žuzelku, kaj pa de, bi bilo všeč de ne, ker on — kakor krivoverec, vse ložej vidi in terpi, kakor pa katoliško Cerkev. Ali kakor je prišla versta na Bolgare, tako pride tudi na rusovske razkolnike, in takrat se bodo tudi ubogi Poljaki odahnili.

Bianchi Giovini, slabiga imena, je umerl in zapustil veliko deržino — v revšini.

Egiptovski namestni kralj Said-paša je po Evropi popotvaje tudi Rim obiskal in bil je od sv. Očeta sprejet z velikim počinstvom. V prvo sta ga šla v gostivnico obiskat papežev maggiordomo Milgsp. Borromeo in kardinal Antonelli, potlej je prišel s svojim spremstvom v Vatikan, in imel je daljši pogovor s papežem. Poslednjič je obiskal tudi kardinala Antonelli-ta. Pravijo, de Said ni terd mohamedan, temveč de je do kersanstva dobriga serca. Podaril je sv. Očetu 3 lepe stebre iz egiptovskega alabastra; sv. Oče pa so mu dali 2 veliki mozaični podobi, ki ste izdelane po starih rimskih umetnijah. — Razun škofov je prišlo v Rim tudi veliko romarjev; kerdelo njih 300 jih je imelo iz Francoskiga skupaj priti proti koncu uniga mesca. Z nekim francoskim škofom je prišlo 50 duhovnov njegove škofije. „Ni mi mogoče povedati, kako tišijo Francozje v Rim, duhovni in neduhovni,“ pravi francoski dopisnik v „Armonii,“ in meni, de to je veliko očitno milovanje za sv. Očeta, ktero se zbudi v ljudstvu, ker se francoska vlada tako gerdo vede zastran rimske zadeve.

Iz Portugalskiga se slišijo naznanila, de se po več okrajinah ljudstvo vzdiguje. Kličejo mende: „Bog živi vero, preč z davki!“ Ljudstvo, ki je še čvrsto katoliško, mora nezadovoljno prihajati z vlado, ki ne umé družiga kakor davke poviševati in dopuštati, de se vera zaničuje, kar je kazalo pri preganjanju usmiljenih sester, ki so vender ob koleri prečudne dela usmiljenja skazovale. Dežela je po gospodovavstvu rovarjev tako ob tla, de je bolj podobna angleški naselbi, kakor pa samosvojni deržavi. Angleži imajo ves kupčijski prid v svojih rokah in so pijavke te uboge dežele, čezmorske posestva malo nesejo, in kar so nekdanji kralji storili za razšir kersanstva po Azii in Afriki, je več del razdjano in misijoniša zapuščene; v deželi sami doma so zaterli stare duhovne zaloge in samostane, duhovno pastirstvo in ljuška omika je zanemarjeno, le rovarstvo (radikalizem) in nevera si zmiraj bolj pomaga, zoper kteriga se pa katoliško ljudstvo vzdiga, in še z vojaško močjo se ne dá vpokojiti, kakor je viditi. Kralj je velikašem svojo ženitev naznanil, pravijo de s hčerjo Viktor-Emanuelovo. Pa tudi ta volitev ljudstvu ne bo všeč, ker vé, de Viktor-Emanuel je kakor kteri izmed izobčenih. (Kath. Bl. a. T.)

Otomanska porta je zapovedala, de od sihdob morajo turške straže vojaško pozdravljati vse kersanske patriarhe, škofo in duhovne; kadar gredo bolnika previditi, mora vsa straža svoj pozdrav overšiti. — Po Mühlfeldovim ediktu bi mende moglo v Avstrii to jenjati, ker bi ciganska in vse druge vere enake bile. Naši „razsvitljeni“ nas bodo kmali za 2, 3 stopnje pod turčina spravili.

Za mohamedansko davno trinoštvo in kristjanoderstvo blezo poslednja ura bje; Černagorci klestijo turke, de je joj; 13. u. m. so jim bili vzeli Nikšić in 800 jetnikov z mudirjem vred v Cetinje gnali. Pri Bileću je 2000 turških vojakov vtesnjenih od Černagorcev. Derviš-paša si je zastoj prizadeval pririniti skoz sotesko Dugo; v kervavim boji so turki zgubili več imenitnih vodjev in častnikov. Tudi Belgrad in Carjigrad se zmiram bolj postrani gledata. „Volksfreund“ piše, de punta sicer ne poterjuje, vender pa meni, de naj bi Avstrija spremenila svojo politiko zastran historičnega sovražnika Avstrije, kteriga je le kervava sila prignala pod našo brambo. Ne Napoleon, ne car v Petrogradu, Bog sam je sodil to gnjilo turško deržavo, ter jo v propad odločil, pravi ta list in svetova, de naj

tudi zastran narodnosti in katoličanstva svoje djanje tako obrača, de ji bo v prid, de naj ima ozir na gibanje Bolgarov, kakor celo Francija in Italija, kterih katoliški listi vsak dan naznanjajo dolge rede darov za ta narod, in kterih poslanci v unih krajih so — bi djal — misijonarji.

Znani trinog, kralj Dahomejski v večerni Afriki, je mende zopet razodel svojo divjaško kervoločnost. Napadel je mesto Isaga, 1000 prebivavcev poklal, 4000 vjetih odpeljal.

Roža in deklica.

Na vertu krasna roža se prikaže,
Prijeten duh v okrogu razprostira,
Prot solncu milo se obraz ozira.
Alj glej, sirota, — zgodnja pomlad laže.

O kak lepota tvoja hitro mine!
Ko solnce se v oblake temne skrije,
Po licih tvojih merzel veter brije.
Ko slana pride — duh prijetni zgine.

Tud ti takó si, deklica prekrasna,
Ki se v obrazu sveti ti nedolžnost,
Ko angelj, vedno si vesela, jasna;
Pa strast ko serce mlado ti prešine,
In strup goljivo-sladki dušo rani,
Ti vse veselje, vsa lepota zgine.

Jak. Trobec.

Dobrotni daroci.

Za sv. Očeta: Neimenovan dobitnik 6 gold. — Neka dobra roka 50 S. —

Za pogrelee pri sv. Križu: V dober namen 3 gold. (Te dni smo 5 gold. doposlali k unkrat imenovanim 15 gold., tedaj je vsiga skupaj dozdaj 20 gold. Vr.)

Za afrik. mis.: Duhoven 2 gld. srebr. H. B. 1 gld.

Pogovori z gg. dopisovavci.

(Že od več časa.)

Č. O. de M. pri sv. Fr. Ks.: Smo opravili; škoda de niste poprej reklamirali. — Vč. g. d. H.: Se vselej prav prileže. — G. F.: Lepa hvala za naznanila! Prelepa laška pesem „Lodate“ se pri nas že delj časa poje poslovenjena; draga nam je pa tudi poslana prestava g. K. z napevam. — G. Z. v K.: Smo hvaležni in upamo, de pride kmal na versto. — Gg. L. v Ž.; K. v M.; M. v G.; K. v S.; J. Š. v S. in J. V. v K. in drugim: Vselej prav ljubo in „dobro-došlo“; prosimo le pogosto pero v roke v prid občinstva! — Vč. g. K. v T.: Prav hvaležno prihodnjič, ker je že pozno dospelo.

Popravek. Naznanilo v poslednjim listu zastran pozdravljenja mil. škofa Strosmajera na kolodvoru naj se toliko popravi, de zmed treh imenovanih sprejemavcev poslednje imenovana nista pričujoča, ampak le gosp. dr. Bleiweis z dvema drugima; namenjenih je bilo več, pa so zamudili.

ZGODNJA DANICA

priljudno vabi

častite bravece in naročnike, naj blagovolijo brez pomude naročilo obnoviti, kteri so bili le za pol leta naročeni, da se bode pošiljanje v lepem redu nadaljevalo. Toliko množico slovenskih pisavcev pa Danica dostojno prosi, naj bi večkrat za njo pero v roko vzeli, ter ji pisali, kar je Slovencem koristno, ljubo in drago. Bog oblagodari Daničine prijatelje, bravece in pisavce! Vsim serčna hvala!

Veljá pa Zgodnja Danica:

Za pol leta po pošti	1 gold. 60 kr. n. dn.
Za pol leta v tiskarnici	1 „ 30 „ „
Za pošiljanje na dom v Ljubljani se plača —	20 „ „
Ako je treba napis prenašati	15 „ „

Luka Jeran,
vrednik.

Jožef Blaznik,
založnik.